EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 26.6.2006
COM(2006) 354 galīgā redakcija

2006/0116 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par finanšu instrumenta izveidi demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanai visā pasaulē (Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instruments)

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. Priekšlikuma par jauna finanšu instrumenta izveidi ar nolūku veicināt demokrātiju un cilvēktiesības mērķis ir nodrošināt juridisko pamatu Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību iniciatīvas (*EIDHR*), kura balstīta uz divām regulām, kas ir spēkā līdz 2006. gada beigām[1], turpmākajai programmai.

2. Līdzīgi kā *EIDHR*, jaunā instrumenta īpašais uzdevums būs atbalstīt ES politikas mērķu izpildi, veicinot cilvēktiesības un demokrātiju ārējās attiecībās, kā norādīts Līgumā noteiktajās pilnvarās[2] un skaidrots Komisijas paziņojumos, Eiropas Parlamenta rezolūcijās un Padomes secinājumos iepriekšējos gados. Izvirzītie mērķi ir globāli; tie atspoguļoti ES Pamatnostādnēs par cilvēktiesību jautājumiem[3] un dažādos veidos atkārtojas stabilizācijas un asociācijas procesā[4], Eiropas kaimiņattiecību politikā[5], un to atspoguļo Eiropas konsensuss attīstības jomā[6], kā arī jaunās reģionālās iniciatīvas, piemēram, ES stratēģijā par Āfriku[7] un ES stratēģiskās partnerattiecības ar Latīņameriku[8], kā arī ES politika attiecībā uz Āziju[9]. Galveno *EIDHR* politikas pamatu veido 2000. un 2001. gada Komisijas paziņojumi[10].

3. Jaunais instruments, līdzīgi kā *EIDHR*, tiks izveidots, lai papildinātu citus esošos instrumentus, kas paredzēti, lai ieviestu ES demokrātijas un cilvēktiesību politiku, kas ietver gan politiskus dialogus un diplomātiskus demaršus, gan dažādus instrumentus finanšu un tehniskai sadarbībai, tostarp ģeogrāfiskas un tematiskas programmas. Tas papildinās arī vairāk uz krīzes situācijām orientēto jauno Stabilitātes instrumentu.

---

1 Padomes Regula (EK) Nr. 975/1999, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003, Regulu (EK) Nr. 2240/2004 un Regulu (EK) 2110/2005; Padomes Regula (EK) Nr. 976/1999, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 907/2003, Regulu (EK) Nr. 2242/2004 un Regulu (EK) 2112/2005.

2 ESL 11. panta 1. daļa; EKDL 177. panta 2. punkts, 181a panta 1. punkts.

3 *Pamatnostādnes ES politikai attiecībā uz trešām valstīm par nāves sodu, 1998. gada jūnijs; Pamatnostādnes par ES politiku attiecībā uz trešām valstīm par spīdzināšanu un citu cietsirdīgu, nehumānu vai pazemojošu izturēšanos vai sodu*, 2001. gada aprīlis; *ES Pamatnostādnes par bērniem un bruņotiem konfliktiem*, 2003. gada decembris; *ES Pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem*, 2004. gada jūnijs.

4 Skat. Zagrebas Augstākā līmeņa sanāksme 2000. gada novembrī http://europa.eu.int/comm/enlargement/intro/sap/summit_zagreb.htm

5 Komisijas stratēģiskais dokuments *Eiropas kaimiņattiecību politika*, COM(2004) 373, 2004. gada 12. maija galīgā redakcija, Padomes 2004. gada 14. jūlija secinājumi.

6 Padomes un dalībvalstu valdības pārstāvju, tiekoties Padomē, Eiropas Parlamenta un Komisijas vienotais paziņojums „*Eiropas Konsenss par attīstību*", pieņemts 2005. gada 22. novembrī.

7 *ES un Āfrika: Virzība uz stratēģisku partnerību*, Eiropadome pieņēmusi 2005. gada 15.–16. decembrī.

8 Komisijas Paziņojums Stiprākas partnerattiecības starp ES un Latīņameriku, COM(2005) 636, 2005. gada 8.decembra galīgā redakcija.

9 Komisijas Paziņojums *Eiropa un Āzija: Stratēģiskais pamats partnerības stiprināšanai*, COM(2001) 469, 2001. gada 4. septembra galīgā redakcija; Komisijas Paziņojums par *jaunu partnerību ar Dievidaustrumāziju*, COM(2003) 399, 2003. gada 9. jūlija galīgā redakcija; Komisijas politikas pamatnostādņu dokuments *Nobriedušas partnerattiecības — kopīgas intereses un izaicinājumi ES un Ķīnas attiecībās*, COM(2003) 533, 2003. gada 10. septembra galīgā redakcija; Komisijas Paziņojums *ES un Indijas stratēģiskās partnerības kopējais rīcības plāns*, COM(2004) 430, 2004. gada 16. jūnija galīgā redakcija.

10 *ES vēlēšanu palīdzība un novērošana*, COM(2000) 191, 2000. gada 11. aprīļa galīgā redakcija; *ES loma cilvēktiesību un demokratizācijas veicināšanai trešās valstīs*, COM(2001) 252, 2001. gada 8. maija galīgā redakcija.

4. Lai gan dažādos instrumentos arvien vairāk tiek noteikta ar demokrātiju un cilvēktiesībām saistīto mērķu virzība, jaunajam finanšu instrumentam tā globālā rakstura un rīcības neatkarības dēļ būs īpaša papildinoša nozīme. Līdzīgi kā *EIDHR*, tas nodrošina sadarbību ar pilsonisko sabiedrību delikātajos cilvēktiesību un demokrātijas jautājumos, nodrošinot spēju pielāgoties apstākļu maiņai vai atbalstīt jauninājumus, kas ir pretstatā ģeogrāfisko programmu ilgtermiņa plānošanas pieejai. Tas nodrošina arī EK spēju skaidrot un atbalstīt specifiskos mērķus un pasākumus starptautiskā līmenī, kas nav ne ģeogrāfiski saistīti, ne orientēti uz krīzes situācijām un kam, iespējams, nepieciešama starpvalstu pieeja vai kas var ietvert darbības gan ES, gan vairākās tās partnervalstīs. Tas nodrošina nepieciešamo pamatu tādām darbībām kā ES vēlēšanu novērošana, kam nepieciešama politikas vienotība, tas nodrošina arī vienotu vadības sistēmu un kopējus darbības standartus.

5. Ņemot vērā plānoto ārējo palīdzību regulējošās sistēmas radikālo vienkāršošanu, Komisijas sākotnējais nolūks bija ierosināt, lai, pamatojoties uz *EIDHR* un izmantojot četras ierosinātās regulas par ārējo palīdzību kā juridisku pamatu[11], tās specifiskās rīcības demokrātijas un cilvēktiesību jomā nākotnes pamats būtu tematiska programma. Janvārī[12] Komisija publicēja Paziņojumu par tematisku programmu demokrātijas un cilvēktiesību atbalstam visā pasaulē saskaņā ar turpmākajām finanšu perspektīvām (2007. –2013. gadam), ko sagatavoja pēc apspriedēm 2005. gada beigās[13]. Pēc tam apspriedes turpināja, lai sagatavotu programmdokumentus.

6. Ņemot vērā ES specifisko darbību demokrātijas un cilvēktiesību jomā, kas saistīta ar īpašām Līguma pilnvarām, nepieciešamība pēc atsevišķas regulas, kas pretstatīta tematiskajai programmai, ir bijusi ilgi apspriesta, jo īpaši Eiropas Parlamentā, kas piedalījās *EIDHR* izveidē. Lai gan Komisija apzinās Parlamenta bažas, tā vispirms vēlas nodrošināt starpinstitucionālu vienotību attiecībā uz vispārēju plānu iekšējo palīdzību nosakošās regulējošās sistēmas vienkāršošanai. To nodrošinot, šobrīd Komisija uzskata par piemērotu ierosināt atsevišķas regulas izveidi.

7. Priekšlikums atspoguļo galvenās idejas, kas izklāstītas Ziņojumā par tematisku programmu demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanai visā pasaulē saskaņā ar turpmākajām finanšu perspektīvām (2007. –2013. gadam), un tādējādi ņem vērā arī apspriedes, kas veiktas šajā saistībā. Ņemot vērā, ka regula jāpieņem laicīgi, lai no 2007. gada varētu īstenot nepieciešamo rīcību, steidzamības dēļ par ierosināto regulu nav veiktas turpmākas apspriedes.

8. Ierosinātais instruments balstīts gan uz EKDL 179. panta 1. punktu, ar ko nosaka īstenojamos pasākumus attiecībā uz sadarbību attīstības jomā ar jaunattīstības valstīm, kā arī uz EKDL 181a panta 2. punktu, kas nosaka īstenojamos pasākumus ekonomikas, finanšu un tehniskās sadarbības veicināšanai ar trešām valstīm, kuras nav jaunattīstības valstis. Šis juridiskais pamats instrumentam nodrošina globālu iedarbību. Regula pilnīgi pakļauta koplēmuma procedūrai saskaņā ar EKDL 251. pantu.

---

[11] Komisijas Paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par *ārējiem darījumiem tematiskās programmās, uz kuriem attiecas nākamās finanšu perspektīvas 2007. – 2013.gadam*, COM(2005) 324, 2005.gada 3.augusta galīgā redakcija

[12] COM(2006) 23, 2006.gada 25.janvāra galīgā redakcija

[13] sk. http://europa.eu.int/comm/external_relations/consultations/er.htm

9. Attiecībā uz regulas struktūru ir stingri ievērota citu jaunierosināto ārējai palīdzībai paredzēto finanšu instrumentu struktūra, kuriem jāfunkcionē saistībā ar finanšu perspektīvām 2007. –2013. gadam[14]. Regulu veido trīs nodaļas, kuras ietver gan Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumenta mērķus (I nodaļa — 1.–3. pants), vispārīgus noteikumus par instrumenta ieviešanu (II nodaļa — 4.–15. pants) un nobeiguma noteikumus (III nodaļa — 16.–20. pants).

10. Regulas I nodaļas 1. pantā izklāstītie noteikumi atspoguļo šim instrumentam izvirzītos stratēģiskos mērķus, kuri izstrādāti un sniegti Komisijas paziņojumā par *tematisko programmu demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanas atbalstam visā pasaulē saskaņā ar nākamājām finanšu perspektīvām (2007.–-2013.gadam)*[15]. Regulas 2. pants attiecas uz jomām, kurās nepieciešama palīdzība saskaņā ar instrumentu, lai īstenotu 1. pantā sīki izstrādātos mērķus. Īpašo pasākumu uzskaitījums ikvienā no minētajām jomām nav pilnīgs un var tikt papildināts, izvērtējot īpašās vajadzības palīdzības sniegšanas procesā. Regulas 2. panta 1. punkts paredz iespēju sniegt Kopienas palīdzību Eiropas Savienībā, ja rīcība palīdzības sniegšanai ir tieši saistīta ar situācijām, kas radušās trešās valstīs. Minētais jo īpaši attiecas uz rehabilitācijas centriem, kuri paredzēti personām, kas cietušas no vardarbības, un atrodas Eiropas Savienības teritorijā, kā arī pasākumiem, ko var īstenot tikai ārpus trešās valsts robežām.

11. Regulas I nodaļas 3. pants nosaka regulas ieviešanas vispārīgos principus, proti:

- palīdzība saskaņā ar Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu papildinās saskaņā ar citiem noteikumā minētajiem finanšu instrumentiem sniegto palīdzību;
- palīdzības sniedzēji atbilst ES politikām attiecīgajā nozarē,
- saskaņošanu nodrošina atbilstošas palīdzības programmas dalībvalstīs,
- tiek veicināta informācijas apmaiņa starp Eiropas Parlamentu un pilsonisko sabiedrību.

12. Regulas II nodaļas 4.–6. pants raksturo vispārīgos procesuālos pamata noteikumus, Kopienai sniedzot ārēju palīdzību. Tā atbilst pamatnostādnēm, kuras izstrādātas Kopienas ārējās palīdzības pārvaldības reformas gaitā[16], kā arī ņem vērā pieredzi un jauninājumus, kas ieviesti kopš minētā brīža. Regulas 5. pants nosaka palīdzības programmu izstrādes procedūru saskaņā ar šo instrumentu stratēģiskajiem dokumentiem un to pārskatīšanu. Stratēģiskie dokumenti ir izveidoti saskaņā ar *Kopējo sistēmu un procedūru stratēģiskajiem dokumentiem tematiskajām programmām*[17]. Komisija stratēģiskos dokumentus Komisijas lēmuma veidā pieņēmusi pēc tam, kad tā saņēmusi pozitīvu vērtējumu no Pārvaldības komitejas, kuras sastāvā ir dalībvalstu pārstāvji un kuru vada Komisijas pārstāvis (16. pants). Lai Kopiena nodrošinātu dalībvalstīm sniegtās palīdzības savstarpēju atbilstību, ar

---

14 Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instruments (EKPI), Sadarbības attīstības jomā un ekonomiskās sadarbības instruments (ASESI), Stabilitātes instruments (*IfS*)

15 COM(2006) 23, 2006. gada 25. janvāra galīgā redakcija

16 *Par vadības reformu ārējai palīdzībai*, SEC(2000) 814, 2000. gada 16. maijs

17 Komisijas darba dokuments, ko apstiprinājusi Starppakalpojumu kvalitātes atbalsta grupa [datums tiks precizēts vēlāk]

nolūku, lai dalībvalstis varētu sniegt palīdzību, kā arī citiem palīdzības sniedzējiem un dalībniekiem nodrošināto palīdzību, konsultācijas ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem notiks plānošanas procesa laikā.

13. Regulas 6. pants paredz, ka lēmumus par finansēm saskaņā ar šo instrumentu Komisija parasti pieņem ikgadējo rīcības programmu veidā, balstoties uz stratēģiskiem dokumentiem un to pārskatīšanu. Ikgadējā rīcības programma ietver visas finansējuma formas šās regulas 8. un 12. panta izpratnē, jo īpaši tas attiecas uz ikgadējo darba programmu, balstoties uz Finanšu Regulas 110. panta 1. punktu[18]. Komisija ikgadējā rīcības programmā grozījumus izdara pēc tam, kad no Pārvaldības komitejas saņēmusi pozitīvu vērtējumu. Ja grozījumi nepārsniedz 20 % no kopējā ikgadējā rīcības programmas apjoma, Komisija informē Pārvaldības komiteju un Eiropas Parlamentu. Izņēmuma gadījumos (7. pants), kā arī atbalsta pasākumu finansēšanai (8. pants) Komisija var pieņemt tādus lēmumus par finansēšanu, kas nav minēti stratēģiskajos dokumentos.

14. Regulas 7. pants par īpašiem pasākumiem palielina Kopienas iespējas rīcībai neparedzētās situācijās un notikumos, kā arī ievieš zināmu elastīgumu, lai varētu efektīvi īstenot Kopienas komplementāro ārējo palīdzību demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanas jomā. Tādēļ Komisija var pieņemt lēmumu par palīdzības sniegšanas pasākumiem, kas sākotnēji nav minēti stratēģiskajos dokumentos. Tā kā Komisijas lēmumi tiek pieņemti ārpus stratēģisko dokumentu jomas, kuru apstiprinājusi Pārvaldības komiteja, ir noteikts, ka lēmumiem par finansējumu palīdzības pasākumiem, kas pārsniedz 5 miljonus euro, nepieciešams pozitīvs Pārvaldības komitejas vērtējums. Tajos gadījumos, kad īpašā palīdzības pasākuma izmaksas nepārsniedz 5 miljonus euro, Komisija viena mēneša laikā pēc lēmuma pieņemšanas par to ziņo Pārvaldības komitejai un Eiropas Parlamentam.

15. Regulas 8. pants pieļauj Kopienas finansējumu, sedzot rīcības un administratīvās izmaksas, atbalsta pasākumus, kas nepieciešami regulas īstenošanai un tās mērķu sasniegšanai. Ja atbalsta pasākumi tiek finansēti ārpus stratēģiskajos dokumentos paredzētā mērķa, 8. panta 3. punkts paredz, ka tie tiek pieņemti tāpat kā īpašie pasākumi.

16. Regulas 9. pantā uzskaitītas personas, organizācijas un institūcijas, kuras saskaņā ar šo regulu ir tiesīgas saņemt dotācijas. Saskaņā ar pašreizējo praksi un citiem ārējai palīdzībai paredzēto instrumentu attiecīgajiem noteikumiem 9. panta 1. punkts paredz lielu iespēju saņemt dotācijas, kuru papildina 9. panta 2. punktā minētā uzkrājumu klauzula, saskaņā ar kuru organizācijas un dalībnieki, kas nav uzskaitīti 9. panta 1. punktā, saskaņā ar šo regulu ir uzskatāmi par tiesīgiem saņemt dotācijas, ar nosacījumu, ka tas ir nepieciešams, lai sasniegtu regulas izvirzītos mērķus.

17. Regulas 10. pants ļauj Komisijai vadīt pasākumus, ko finansē saskaņā ar šo regulu, lietojot vadības metodes, kas noteiktas Finanšu regulā (centralizēta vadība vai ar starptautiskām organizācijām kopīga vadība). Saskaņā ar Finanšu regulas 54. pantu 10. panta 2. punkts izveido kritērijus budžeta izpildes uzdevumu deleģēšanai valstu

[18] Padomes 2002. gada 25. jūnija Regula (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam, OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.

valsts sektora organizācijām vai organizācijām, kuras vadās pēc privātajām tiesībām, taču to uzdevums ir saistīts ar valsts sektoru.

18. Regulas II nodaļas 11. un 12. pantā uzskaitīti budžetā paredzēto saistību veidi un finansējuma veidi, kas balstīti uz Komisijas lēmumiem par stratēģiskajiem dokumentiem (5. pants), ikgadējām rīcības programmām (6. pants), īpašiem pasākumiem (7. pants) un atbalsta pasākumiem (8. pants). Balstoties uz Finanšu regulas 108. panta 1. punkta b) apakšpunktu, 12. panta c) apakšpunktā Eiropas Starpuniversitāšu cilvēktiesību un demokratizācijas centrs (*EIUC*) minēts kā potenciāls mērķfinansējuma saņēmējs saskaņā ar šo Regulu, lai nodrošinātu Eiropas Cilvēktiesību un demokratizācijas maģistra programmas un ES un ANO Sadraudzības programmas turpmāku pastāvēšanu. Eiropas Starpuniversitāšu cilvēktiesību un demokratizācijas centram piešķirtā finansējuma juridiskais pamats ir spēkā līdz 2006. gada beigām[19]. Regulas 12. pants paver kopfinansējuma iespēju ar dalībvalstīm, citām valstīm, kas sniedz palīdzību, starptautiskām un reģionālām organizācijām un citām personām.

19. Regulas 13. pantā izklāstīti noteikumi par dalību mērķfinansējuma piešķiršanā un publiskajos līgumos, kurus finansē saskaņā ar šo regulu. Regulas 13. pants jo īpaši trešo valstu fiziskajām un juridiskajām personām, kas piedāvā savas mērķfinansējuma procedūras un publisko iepirkumu ES valstīm, atļauj piedalīties atbalsta un iepirkuma procedūrās saskaņā ar šo regulu. Noteikumi atbilst atceltajām regulām par pieeju Kopienas ārējai palīdzībai.[20]

20. Regulas II nodaļas 15. pants Komisijai uzliek saistības saskaņā ar šo regulu pārraudzīt, pārbaudīt un pastāvīgi vērtēt programmas izstrādes efektivitāti. Dalībvalstis un Eiropas Parlaments saņem attiecīgos ziņojumus, lai tie būtu informēti un varētu apspriest informāciju.

21. Regulas III nodaļas 16.–20. pants ietver nobeiguma noteikumus, kas attiecas uz Pārvaldības komitejas izveidošanu, kura saskaņā ar Padomes lēmumu[21] sastāv no dalībvalstu pārstāvjiem (16. pants), un Komisijas gada pārskatu par palīdzības pasākumu īstenošanu saskaņā ar šīs regulas 17. pantu, šīs regulas īstenošanai paredzēto finanšu atsauces summu (18. pants) un šīs regulas pārskatīšanu 4 gadus pēc tās īstenošanas, balstoties uz Komisijas priekšlikumu (19. pants).

---

19 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Lēmums Nr. 791/2004/EK, kurš izveido Kopienas rīcības programmu, kas vajadzīga, lai atbalstītu Eiropas līmeņa organizācijas un konkrētas darbības izglītības un apmācības jomā, OV L 138, 30.4.2004., 31. lpp.

20 OV L 344, 27.12.2005., 1. lpp., OV L 344, 27.12.2005., 23. lpp.

21 Padomes Lēmums 1999/468/EK, OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

22. Regulas III nodaļas 20. pants nosaka, ka regula piemērojama septiņus gadus — no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim. Regulai jāstājas spēkā līdz 2007. gada 1. janvārim, lai nodrošinātu juridiskā pamata turpinājumu papildu ārējai palīdzībai demokrātijas un cilvēktiesību atbalsta jomā pēc 2006. gada 31. decembra. Šajā datumā beigsies derīguma termiņš šā brīža juridiskajam pamatam Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību iniciatīvai. Tādēļ, lai nodrošinātu demokrātiju un ārējās palīdzības sniegšanu cilvēktiesību jomā saskaņā ar 2007. gada budžetu, regulai jāstājas spēkā 2007. gada 1. janvārī.

2006/0116 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par finanšu instrumenta izveidi demokrātijas un cilvēktiesību atbalstam visā pasaulē

(Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instruments)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 179. panta 1. punktu un 181.a panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,[1]

rīkojoties saskaņā ar Līguma 251. pantā minēto procedūru,[2]

tā kā:

(1) Lai Kopienas ārējā palīdzība kļūtu efektīvāka, tiek piedāvāti jauni palīdzības plānošanas un sniegšanas pamata noteikumi. Padomes Regula (EK) Nr. [...] izveido Pirmspievienošanās instrumentu (*IPA*) Kopienas palīdzībai kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. […] izveido Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumentu, kas nodrošina tiešu atbalsta sniegšanu Eiropas kaimiņattiecību politikai. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr [...] izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības un ekonomikas jomā. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. […] izveido finanšu instrumentu stabilitātes nodrošināšanai palīdzības sniegšanai krīzes situācijās un krīzes situāciju sākumā, kā arī īpašu globālu un starpreģionālu draudu gadījumos. Šī regula izveido Eiropas instrumentu demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanai (*EIDHR*) visā pasaulē.

(2) Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 1. punkts nosaka, ka Eiropas Savienība tiek dibināta uz brīvības, demokrātijas, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas un tiesiskuma principiem, kas dalībvalstīm ir kopēji. Ikviena Eiropas valsts, kas ievēro šos principus, saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 49. pantu var pretendēt uz Eiropas Savienības dalībvalsts statusu.

(3) Demokrātijas un tiesiskuma, kā arī cilvēktiesību un pamatbrīvību veicināšana ir Kopienas galvenais mērķis gan attīstības politikā gan ekonomiskās, finanšu un tehniskās sadarbības jomā ar trešām valstīm. Pienākums cienīt, veicināt un sargāt

---

[1] OV L […], […], […]. lpp.
[2] OV L […], […], […]. lpp.

demokrātijas un cilvēktiesību principus ir būtisks elements Kopienas līgumattiecībās ar trešām valstīm.[3]

(4) Eiropas konsensā par attīstību, par ko Padomes sanāksmē vienojās Padome un dalībvalstu valdību pārstāvji, Eiropas Komisija un Eiropas Parlaments[4], uzsver, ka „nabadzības samazināšanas un ilgtermiņa attīstības pamatā ir progress cilvēktiesību aizsardzības jomā, kā arī laba vadība un demokratizācija".

(5) Finanšu instruments palīdz sasniegt Eiropas Savienības kopējās ārējās un drošības politikas mērķi attiecībā uz demokrātijas attīstīšanu un konsolidāciju un tiesiskumu, kā arī cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu.

(6) Komisijas ieguldījums demokrātijas un tiesiskuma attīstīšanā un konsolidācijā un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanā balstīts uz vispārējiem principiem, kurus ieviesa ar Starptautisko cilvēktiesību hartu[5], kā arī ar ikvienu citu universālu cilvēktiesību instrumentu, ko pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācija.

(7) Demokrātija un cilvēktiesības ir nedalāmi jēdzieni. Vārda brīvība un apvienošanās brīvība ir politiskā plurālisma un demokrātijas procesa priekšnosacījums, turpretim demokrātiska kontrole un pilnvaru nodalīšana ir būtiska, lai saglabātu neatkarīgu tiesu varu un tiesiskumu, kas nepieciešams efektīvai cilvēktiesību aizsardzībai.

(8) Cilvēktiesības var aplūkot vispārpieņemtu starptautisku normu aspektā, taču demokrātija ir aplūkojama kā process, kas attīstās vispusīgi, ietverot visus sabiedrības slāņus un virkni institūciju, kurām jānodrošina līdzdalība, pārstāvniecība, atsaucība un atbildība. Uzdevums izveidot un uzturēt cilvēktiesību kultūru un nodrošināt, ka demokrātija funkcionē pilsoņu labā, kas no jauna veidojamās demokrātijās ir īpaši steidzams un sarežģīts uzdevums, ir nebeidzams izaicinājums, ar kuru galvenokārt jāsaskaras attiecīgās valsts iedzīvotājiem.

(9) Lai efektīvi, ātri un elastīgi risinātu iepriekš minētos jautājumus, pēc Padomes Regulas (EK) Nr. 975/1999[6] un Padomes Regulas (EK) Nr. 976/1999[7], kuras veidoja Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību iniciatīvas juridisko pamatu un kuras ir spēkā līdz 2006. gada 31. decembrim, ir nepieciešamas īpašas finanšu rezolūcijas un pašpietiekams finanšu instruments, lai strādātu neatkarīgi, vienlaicīgi papildinot humanitārai palīdzībai un ilgtermiņa attīstībai, un sadarbībai paredzētos finanšu instrumentus.

---

3 Komisijas 1995. gada 23. maija *Paziņojums par demokrātijas principu un cilvēktiesību ietveršana līgumos starp Kopienu un trešām valstīm*, COM(1995) 216.

4 OV C 46, 24.2.2006., 1. lpp.

5 Starptautiskais cilvēktiesību likumprojekts ietver Vispārīgo cilvēktiesību deklarāciju, Starptautisko paktu par ekonomiskām, sociālām un kultūras tiesībām, Starptautisko paktu par pilsoņtiesībām un politiskajām tiesībām, Starptautiskajam paktam par ekonomiskām, sociālām un kultūras tiesībām pievienoto papildprotokolu un Starptautiskajam paktam par ekonomiskām, sociālām un kultūras tiesībām pievienoto otro papildprotoklu, kura nolūks ir atcelt nāves sodu.

6 OV L 120, 8.5.1999., 1. lpp., kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2110 (OV L 344, 27.12.2005., 1. lpp.)

7 OV L 120, 8.5.1999., 8. lpp., kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2112/2005 (OV L 344, 27.12.2005., 23. lpp.)

(10) Kopienas palīdzība saskaņā ar šo regulu ir veidota, lai papildinātu citus esošos instrumentus, kas paredzēti, lai ieviestu ES demokrātijas un cilvēktiesību politiku; sākot no politiskiem dialogiem un diplomātiskiem demaršiem, beidzot ar dažādiem instrumentiem finanšu un tehniskai sadarbībai, kas ietver gan ģeogrāfiskas, gan tematiskas programmas. Tas papildinās arī vairāk uz krīzes situācijām orientēto jauno Stabilitātes instrumentu.

(11) Jo īpaši papildus pasākumiem, par kuriem vienojas ar partnervalstīm saistībā ar sadarbību, ko paredz Pirmspievienošanās instruments, Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instruments, Sadarbības attīstības jomā un ekonomiskās sadarbības instruments, Kotonū Līgums ar ĀKK valstīm, Stabilitātes instruments, Kopiena nodrošina palīdzību saskaņā ar šo regulu par jautājumiem saistībā ar cilvēktiesībām vispārīgā, reģionu un valsts līmenī un demokratizācijas jautājumus partnerattiecībās ar pilsonisko sabiedrību.

(12) Turklāt, tā kā lēmumi par demokrātiju un cilvēktiesībām arvien vairāk tiek pieņemti visos ārējai palīdzībai paredzētajos finanšu instrumentos, Kopienas palīdzībai saskaņā ar šo regulu būs īpaša papildinoša loma tās vispārīgā rakstura un no trešo valstu iestāžu piekrišanas neatkarīgās rīcības dēļ. Tas vienkāršo sadarbību ar pilsonisko sabiedrību delikātajos cilvēktiesību un demokrātijas jautājumos, nodrošinot spēju pielāgoties apstākļu maiņai vai atbalstīt jauninājumus. Tas nodrošina arī EK spēju skaidrot un atbalstīt specifiskos mērķus un pasākumus starptautiskā līmenī, kas nav ne ģeogrāfiski saistīti, ne orientēti uz krīzes situācijām un kam, iespējams, nepieciešama starpvalstu pieeja vai kas var ietvert darbības gan ES, gan vairākās tās partnervalstīs. Tas nodrošina nepieciešamo pamatu tādām darbībām kā ES vēlēšanu novērošana, kam nepieciešama politikas vienotība, vienotai vadībai un kopējiem darbības standartiem.

(13) „Pamatnostādnēs darbības koordinēšanas stiprināšanai starp Kopienu, ko pārstāv Komisija, un dalībvalstīm ārējās palīdzības jomā", kas izstrādātas 2001. gadā, uzsvērta nepieciešamība pēc uzlabotas ES ārējas palīdzības koordinēšanas tādās jomās kā demokratizācijas atbalsts un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas veicināšana visā pasaulē. Komisija un dalībvalstis nodrošina, lai attiecīgie palīdzības pasākumi būtu savstarpēji papildinoši.

(14) Ievērojot Kopienas palīdzības nozīmi un jomu, atbalstot demokrātiju un cilvēktiesības, Komisijai ir jācenšas īstenot regulāru un biežu informācijas apmaiņu ar Eiropas Parlamentu.

(15) Komisijai pēc iespējas ātrāk programmu izstrādē jākonsultējas ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, kā arī ar citiem palīdzības sniedzējiem un dalībniekiem, lai vienkāršotu atbilstošo ieguldījumu un nodrošinātu, ka palīdzības pasākumi pēc iespējas vairāk papildina cits citu.

(16) Kopienai jāspēj ātri reaģēt neparedzētu vajadzību gadījumā un izņēmuma gadījumos, lai uzlabotu tās saistību ticamību un efektivitāti demokrātijas un cilvēktiesību atbalstam valstīs, kurās rodas šāda situācija. Lai to paveiktu, Komisijai nepieciešama iespēja lemt par īpašiem pasākumiem, kas nav minēti stratēģiskos dokumentos. Šis palīdzības vadības instruments atbilst tiem instrumentiem, kas ietverti citos ārējās palīdzības finanšu instrumentos.

(17) Šī regula izveido finanšu sistēmu visam programmas darbības periodam, kura budžeta iestādei veidos galveno atskaites punktu 37. punkta nozīmē *Starpiestāžu līgumā, ko 2006. gada 17. maijā pieņēma Eiropas Parlaments, Padome un Komisija, par budžeta disciplīnu un pareizu finanšu vadību*.

(18) Jānodrošina finansiāls atbalsts Eiropas Starpuniversitāšu Cilvēktiesību un demokratizācijas centram, kurš nodrošina Eiropas Cilvēktiesību un demokratizācijas maģistra programmas, un ES un ANO Sadraudzības programmas turpmāka pastāvēšana pēc 2006. gada, kad zaudē spēku Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Lēmums Nr. 791/2004/EK, ar ko izveido Kopienas rīcības programmu, kas vajadzīga, lai atbalstītu Eiropas līmeņa organizācijas un konkrētas darbības izglītības un apmācības jomā[8], un kurš kalpoja par finansējuma juridisku pamatu.

(19) Pasākumi, kas nepieciešami šīs regulas īstenošanai, jāpieņem saskaņā ar 1999. gada 28. jūnija Padomes Lēmumu 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību.[9]

(20) Saskaņā ar proporcionalitātes principu, lai sasniegtu galvenos šajā regulā izvirzītos mērķus, ir nepieciešams un lietderīgi izstrādāt noteikumus par Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu. Šī regula nepārsniedz izvirzītā mērķa sasniegšanai nepieciešamās darbības saskaņā ar Līguma 5. panta trešo punktu,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

[8] OV L 138, 30.4.2004., 31. lpp.
[9] OV C 184 17.7.1999., 23. lpp.

I SADAĻA
MĒRĶI UN PIEMĒROŠANAS JOMA

1. pants
Mērķi

1. Šī regula izveido Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu, saskaņā ar kuru Kopiena sniedz palīdzību Kopienas politikas sadarbībai attīstības un ekonomikas jomās, kā arī saistībā ar finanšu un tehnisko sadarbību ar trešām valstīm, atbalstot demokrātijas un tiesiskuma attīstību un konsolidāciju un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu.

2. Šādas palīdzības mērķis jo īpaši ir:

   a) uzlabot cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu tur, kur tās visvairāk apdraudētas, un nodrošināt atbalstu un solidaritāti personām, kas cietušas no represijām un ļaunprātīgas izmantošanas;

   b) stiprināt pilsoniskās sabiedrības nozīmi, veicināt cilvēktiesību un demokrātijas reformu, attīstīt politisku līdzdalību un pārstāvniecību un atbalstīt konfliktu novēršanu;

   c) veicināt starptautiskas sistēmas izveidi cilvēktiesību aizsardzībai un tiesiskuma un demokrātijas veicināšanai;

   d) vairot uzticību demokrātiskam vēlēšanu procesam, attīstot vēlēšanu novērošanu un palīdzību.

2. pants
Darbības joma

1. Ņemot vērā 1. un 3. pantu, Kopienas sniegtā palīdzība attiecas uz šādām jomām:

   a) atbalsts demokrātijai un demokratizācijas procesam, jo īpaši stiprinot pilsoniskās sabiedrības nozīmi:

      i) veicināt pilsoniskās sabiedrības politisko līdzdalību un pārstāvniecību, veicinot dialogu un sadarbību ar pilsonisko sabiedrību un palīdzot sociāli atstumtajiem,

      ii) veicināt cilvēku līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā valsts, reģionu un vietējā līmenī, kā arī veicināt vīriešu un sieviešu vienlīdzīgu dalību pilsoniskajā sabiedrībā un ekonomiskajās un politiskajās norisēs,

      iii) veicināt savstarpēju cieņu un plurālismu gan pilsoniskās sabiedrības līmenī, gan politiskā līmenī, atbalstot izteiksmes un pulcēšanās brīvību, neatkarīgus un atbildīgus sabiedrības informācijas līdzekļus un neierobežotu pieeju informācijai, kā arī biedrošanās brīvību,

iv) nostiprināt tiesiskumu un veicināt juridisku reformu, atbalstīt tiesu sistēmas neatkarības principu, cīnoties pret nesodāmību un veicot ieguldījumu pārejas tiesvedībā un samierināšanas mehānismu izveidē, tostarp *ad hoc* atbalstu starptautisku tribunālu un Starptautiskās krimināltiesas izveidei un funkcionēšanai,

v) atbalstīt reformas, lai sasniegtu efektīvu demokrātisku atbildību un pārskatāmību, tostarp drošības sektora pārskatāmību un pret korupciju vērstu pasākumu veicināšanu,

vi) konfliktu novēršanas un risināšanas paņēmienus izmantot tā, lai gūtu apstiprinājumu par vardarbīga konflikta esamību, apkarotu tā pamatcēloņus un izstrādātu atbilstošus demokrātiskus procesus, lai novirzītu un vadītu atšķirīgās intereses;

b) cilvēktiesību un pamatbrīvību veicināšana un aizstāvība, kā tas proklamēts Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un citos starptautiskos dokumentos par pilsoniskām, politiskām, ekonomiskām, sociālām un kultūras tiesībām. Tas ietver palīdzību pilsoniskajai sabiedrībai šādiem mērķiem:

i) nāves sprieduma atcelšanai, spīdzināšanas un ļaunprātīgas izturēšanās novēršanai un tādu personu rehabilitācijai, kas cietušas no spīdzināšanas un cilvēktiesību pārkāpumiem;

ii) cilvēktiesību aizstāvjiem,

iii) cīņai pret rasismu un ksenofobiju, jebkura veida diskrimināciju,

iv) minoritātēm, etniskajām grupām un pamatiedzīvotājiem,

v) sieviešu tiesībām,

vi) bērnu tiesībām,

vii) darba tiesību pamatnormām,

viii) izglītībai, apmācībai un uzraudzībai cilvēktiesību un demokrātijas jomā;

(c) starptautiskās sistēmas stiprināšana cilvēktiesību un tiesiskuma aizstāvēšanai, tiesiskuma un demokrātijas veicināšanas atbalstam, jo īpaši:

i) nodrošinot atbalstu īpašiem starptautiskiem un reģionāliem instrumentiem, kas saistīti ar cilvēktiesībām, taisnīgumu un demokrātiju,

ii) veicinot sadarbību ar daudzpusējām un reģionālām organizācijām,

iii) veicinot starptautisku tiesību aktu ievērošanu cilvēktiesību jomā;

(d) vairojot uzticību demokrātiskam vēlēšanu procesam, jo īpaši:

i) izvēršot Eiropas Savienības vēlēšanu novērošanas misijas,

ii) veicot ieguldījumu vēlēšanu novērošanas iespēju vairošanā reģionu un vietējā līmenī un atbalstot iniciatīvu vairot dalību vēlēšanu procesā un uzticību tam.

2. Veicot visos šajā regulā minētos palīdzības pasākumos, pēc iespējas jāņem vērā dzimumu līdztiesības veicināšana, bērnu tiesības, pamatiedzīvotāju tiesības un konfliktu novēršana.

3. Palīdzības pasākumi var tikt īstenoti vispārīgā vai reģionālā līmenī vai trešo valstu teritorijās. Palīdzības pasākumiem, kas īstenoti dalībvalstu teritorijā, jābūt tieši saistītiem ar situācijām, kas radušās trešās valstīs.

3. pants
Kopienas palīdzības komplementaritāte un konsekvence

1. Kopienas palīdzība saskaņā ar šo regulu papildina palīdzību, ko paredz regulas, kuras izveido pirmspievienošanās palīdzības instrumentu, Eiropas Kaimiņattiecību un partnerattiecību instrumentu, Sadarbības attīstības jomā un ekonomiskās sadarbības instrumentu, partnerattiecību līgumu starp Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna valstīm, no vienas puses, un Eiropas Kopienu un tās dalībvalstis, no otras puses[10], un Stabilitātes instrumentu. Kopienas palīdzība saskaņā ar šo regulu tiek nodrošināta ar nosacījumu un tiktāl, ciktāl pienācīga palīdzība nevar tikt nodrošināta tikai saskaņā ar minētajiem instrumentiem, vai gadījumos, ja efektīvāku palīdzību var nodrošināt ar šo regulu.

2. Komisija nodrošina, lai pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar šo regulu, būtu saskanīgi ar Kopienas vispārējo stratēģiskās politikas pamatu un jo īpaši ar iepriekš minēto instrumentu mērķiem, kā arī ar citiem atbilstošiem Komisijas veiktiem pasākumiem un pasākumiem, ko paredz Līgums par Eiropas Savienību.

3. Lai uzlabotu Kopienas un dalībvalstu palīdzības pasākumu efektivitāti un vienotību, Komisija veicina tās un dalībvalstu veikto darbību savstarpēju koordinēšanu gan lēmumu pieņemšanas līmenī, gan praksē. Koordinēšana ietver regulāras konsultācijas un biežu attiecīgās informācijas apmaiņu visos palīdzības cikla posmos, jo īpaši atsevišķu jomu līmenī, un ir galvenais solis Kopienas un dalībvalstu programmu izstrādes procesā.

4. Komisija cenšas veikt regulāru informācijas apmaiņu ar Eiropas Parlamentu.

5. Komisija vadīs dialogu ar pilsonisko sabiedrību par šīs regulas mērķu ieviešanu.

[10] OV L 317, 15.12.2000., 3. lpp.; OV L 385, 29.12.2004., 88. lpp.

II SADAĻA
IZPILDE

4. pants
Vispārīgs īstenošanas pamats

Kopienas sniegtā palīdzība saskaņā ar šo regulu tiek īstenota, izmantojot šādus līdzekļus:

a) stratēģiskie dokumenti un vajadzības gadījumā to pārskatīšana;

b) ikgadējās rīcības programmas;

c) īpaši pasākumi.

5. pants
Stratēģiskie dokumenti un to pārskatīšana

1. Stratēģiskie dokumenti izklāsta Kopienas stratēģiju attiecībā uz Kopienas palīdzības sniegšanu saskaņā ar šo regulu, Kopienas prioritātes, starptautisko situāciju un galveno partneru darbību.

2. Stratēģiskie dokumenti izklāsta prioritārās jomas, kas izvēlētas Kopienas finansējuma piešķiršanai, īpašos mērķus, paredzamos rezultātus un izpildes rādītājus. Tie sniedz arī norādes par finanšu piešķiršanu, bet kopumā un sadalījumā pa prioritārām jomām; attiecīgā gadījumā to var norādīt sērijveidīgi.

3. Stratēģiskie dokumenti un jebkādu to labojumu, kā arī papildinājumu pieņemšana notiek saskaņā ar 16. panta 2. punktā noteikto procedūru. Tie nepārsniedz šīs regulas darbības periodu. Stratēģiskie dokumenti jāpārskata starpposmā vai *ad hoc*, ja nepieciešams.

4. Komisija un dalībvalstis, kā arī palīdzības sniedzēji un dalībnieki, tostarp arī pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, savstarpēji apspriežas programmu izstrādes procesa sākumposmā, lai veicinātu to sadarbības komplementaritāti.

6. pants
Ikgadējās rīcības programmas

1. Neskarot 7. pantu, Komisija pieņem ikgadējās rīcības programmas, kas balstītas uz stratēģiskajiem dokumentiem un labojumiem, kas minēti 5. pantā.

2. Ikgadējās rīcības programmās detalizēti izklāsta izvirzītos mērķus, intervences jomas, paredzamos rezultātus, vadības procedūras un kopējo plānotā finansējuma apjomu. Tās ietver finansējamo darbību aprakstu, norādes par katrai rīcībai piešķirto finansējuma apjomu un provizorisku ieviešanas grafiku. Mērķiem jābūt izmērāmiem, un jābūt noteiktiem to īstenošanas termiņiem.

3. Ikgadējās rīcības programmas un visi labojumi vai papildinājumi tiek pieņemti saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta 16. panta 2. punktā. Gadījumos, kad grozījumi nepārsniedz 20 % no kopējā ikgadējās rīcības programmas apjoma, Komisija pati veic grozījumus. Tai jāinformē 16. panta 1. punktā minētā komiteja.

4. Gadījumā, ja ikgadējā rīcības programma vēl nav pieņemta, Komisija saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem un procedūrām, kādas paredzētas attiecībā uz ikgadējām rīcības programmām, izņēmuma kārtā, izmantojot 5. pantā minētos stratēģiskos dokumentus, var pieņemt tādus lēmumus par finansēšanu, kas nav minēti ikgadējā rīcības programmā.

7. pants
Īpaši pasākumi

1. Neskarot 5. pantu, rodoties neparedzētām vajadzībām vai izņēmuma apstākļiem, Komisija var pieņemt lēmumu par īpašiem pasākumiem, kas nav minēti stratēģiskajos dokumentos.

2. Īpašie pasākumi detalizēti izklāsta izvirzītos mērķus, darbības jomas, paredzamos rezultātus un kopējo plānotā finansējuma apjomu. Tās ietver finansējamo darbību aprakstu, norādes par katrai rīcībai piešķirto finansējuma apjomu un provizorisku ieviešanas grafiku.

3. Ja šādu pasākumu izmaksas pārsniedz 5 miljonus euro, Komisija tos pieņem saskaņā ar procedūru, kas noteikta 16. panta 2. punktā.

4. Ja īpašo pasākumu izmaksas nepārsniedz 5 miljonus euro, viena mēneša laikā pēc lēmuma pieņemšanas Komisija informatīvā nolūkā šos pasākumus nosūta dalībvalstīm.

8. pants
Atbalsta pasākumi

1. Kopienas finansējums saskaņā ar šo regulu var segt tādus izdevumus, kas saistīti ar sagatavošanos, pēcsagatavošanās posmu, uzraudzību, pārbaudi, darbību izvērtēšanu, kas tieši nepieciešams šīs regulas īstenošanai un tās mērķu sasniegšanai, piemēram, pētījumi, tikšanās, informēšana, apmācība un publicēšanas pasākumi, ar datoru tīkliem informācijas apmaiņai saistītie izdevumi un jebkurš cits administratīvs vai tehnisks atbalsts, kas nepieciešams programmas vadīšanai. Attiecīgā gadījumā tas var arī segt izdevumus tādām darbībām, kas uzsver Komisijas nozīmi palīdzības pasākumos, darbībām, lai skaidrotu plašai sabiedrībai attiecīgajās dalībvalstīs palīdzības pasākumu mērķus un rezultātus.

2. Kopienas finansējums sedz arī Komisijas delegāciju laikā atbalsta nolūkam paredzētus administratīvus izdevumus, kas nepieciešams, lai vadītu darbības, ko finansē saskaņā ar šo regulu.

3. Komisija pieņem lēmumu par īpašiem pasākumiem, kas nav atrunāti stratēģiskajos dokumentos, kā minēts 5. pantā, saskaņā ar 7. panta 3. un 4. punktu.

9. pants
Atbilstība

1. Neskarot 13. pantu, šādas organizācijas un dalībnieki ir tiesīgi saskaņā ar šo regulu saņemt finansējumu ar mērķi īstenot palīdzības pasākumus, kas minēti 6. un 7. pantā:

   a) pilsoniskā sabiedrība un Kopienas organizācijas un tīkli valsts, reģionu vai starptautiskā līmenī;

   b) valsts vai privātā sektora bezpeļņas aģentūras, institūcijas un organizācijas un tīkli valsts, reģionu un starptautiskā līmenī;

   c) starptautiskas un reģionālas starpvaldību organizācijas;

   d) fiziskas personas, ja tas nepieciešams, lai sasniegtu šīs regulas mērķus.

2. Citas organizācijas vai dalībnieki, kuri nav uzskaitīti 1. punktā, var saņemt finansējumu, kad tas ir nepieciešams šīs regulas mērķu sasniegšanai.

10. pants
Vadības procedūras

1. Saskaņā ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002[11] jāievieš palīdzības pasākumi, kas finansēti saskaņā ar šo regulu, un jebkuri labojumi, kas veikti centralizētā uzraudzībā vai vienotā uzraudzībā ar starptautiskām organizācijām saskaņā ar minētās regulas 53. panta 1. punktu.

2. Komisija saskaņā ar Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 54. pantu var pieņemt lēmumu uzticēt varas iestāžu uzdevumus, jo īpaši budžeta īstenošanas uzdevumus, organizācijām, kas minētas šās regulas 54. panta 2. punkta c) apakšpunktā.

11. pants
Budžeta saistības

1. Budžetā paredzētās saistības pieņem, pamatojoties uz lēmumiem, kurus Komisija pieņēmusi saskaņā ar 6., 7. un 8. pantu.

2. Kopienas finansējums cita starpā var būt kādā no šīm juridiskajām formām:

   a) dotāciju līgumi, lēmumi par dotāciju piešķiršanu un nolīgumi par iemaksu veikšanu;

   b) nolīgumi saskaņā ar Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 54. pantu;

   c) iepirkuma līgumi;

   d) darba līgumi.

[11] OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.

12. pants
Finansējuma veidi

1. Kopienas finansējums var būt kādā no šādām formām:

   a) projekti un programmas;

   b) dotācijas, lai finansētu projektus, ko iesniegušas starptautiskas un reģionālas starpvaldību organizācijas, kas minētas 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā;

   c) dotācijas, lai atbalstītu Eiropas Starpuniversitāšu cilvēktiesību un demokratizācijas centra (*EIUC*) darbības izmaksas, jo īpaši Eiropas Cilvēktiesību un demokratizācijas maģistra programmai un ES un ANO sadraudzības programmai, kas ir pilnībā pieejama trešo valstu pilsoņiem, kā arī citu izglītību, apmācību un pētījumu veikšanai, kas atbalsta cilvēktiesības un demokratizāciju;

   d) ieguldījums starptautiskajos fondos, piemēram, fondos, kurus vada starptautiskas vai reģionālas organizācijas;

   e) cilvēkresursi un materiālie resursi efektīvai Eiropas Savienības Vēlēšanu novērošanas misijas;

   f) publiskie līgumi, kas definēti Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002[12] 8. pantā.

2. Par pasākumiem, ko finansē saskaņā ar šo regulu, var saņemt kopfinansējumu no šādiem palīdzības sniedzējiem noteiktā formā:

   a) dalībvalstis un to vietējās iestādes, jo īpaši sabiedriskās un radniecīgas aģentūras;

   b) citas valstis, kuras sniedz palīdzību, jo īpaši to sabiedriskās un radniecīgas aģentūras;

   c) starptautiskas un reģionālas starpvaldību organizācijas;

   d) uzņēmumi, firmas, citas privātas organizācijas un uzņēmumi, kā arī nevalstiskie dalībnieki.

3. Paralēla kopfinansējuma gadījumā projekts vai programma tiek sadalīta vairākās skaidri nodalāmās daļās, kuras finansē dažādi partneri, nodrošinot kopfinansējumu tā, lai vienmēr var noteikt finansējuma gala lietojumu. Kopfinansējuma gadījumos kopējās projekta vai programmas izmaksas tiek sadalītas starp partneriem, kuri nodrošina kopfinansējumu, un resursi tiek apvienoti kopējā fondā, un nav iespējams noteikt katrai noteiktai darbībai, kas tiek veikta kā projekta vai programmas daļa, atvēlētā finansējuma avotu.

4. Kopfinansēšanas gadījumā Komisija var saņemt un vadīt fondus to organizāciju vārdā, kuras minētas 2. punkta a), b), un c) apakšpunktā, ar mērķi īstenot kopējus

[12] OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.

pasākumus. Šādos fondos rīkojas ar asignētiem ieņēmumiem saskaņā ar Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 18. pantu.

5. Kopfinansēšanas gadījumā un citos pietiekami pamatotos gadījumos, Komisija var uzticēt valsts iestādes uzdevumus, jo īpaši budžeta izpildes uzdevumus, organizācijām, kas minētas Regulas (EK) Nr. 1605/2002 54. panta 2. punkta c) apakšpunktā.

13. pants
Dalības noteikumi un izcelsmes noteikumi

1. Tādu iepirkuma un dotāciju līgumu piešķiršanā, ko finansē saskaņā ar šo regulu, var piedalīties visas fiziskas personas, kas ir Kopienas dalībvalsts pilsoņi, vai juridiskas personas, kas izveidotas Kopienas dalībvalstī, kādā Eiropas Kopienas atzītā kandidātvalstī vai Eiropas Ekonomiskās zonas valstī.

   Tādu iepirkuma vai dotāciju līgumu piešķiršanā, ko finansē saskaņā ar šo regulu, var piedalīties arī visas fiziskas personas, kas ir ESAO Attīstības atbalsta komitejas noteiktās jaunattīstības valsts pilsoņi vai juridiskas personas, kas atrodas ESAO Attīstības atbalsta komitejas noteiktā jaunattīstības valstī, kā arī fiziskas un juridiskas personas, kas ir tiesīgas piedalīties saskaņā ar šo regulu. Komisija publicē un atjaunina jaunattīstības valstu sarakstu, kuru izveidojusi ESAO Attīstības atbalsta komiteja, pastāvīgi pārskatot sarakstu.

2. Piedalīties iepirkuma procedūrās un mērķfinansējuma līgumu piešķiršanā saskaņā ar šo regulu var arī visas fiziskās personas, kas ir pilsoņi, vai juridiskas personas, kas izveidotas jebkurā valstī, kas nav minēta 1. punktā, kur izveidota savstarpējā piekļuve to ārējai palīdzībai. Savstarpējo piekļuvi piešķir ikreiz, kad valsts piešķir vienlīdzīgas tiesības dalībvalstīm un attiecīgajai saņēmējai valstij. Savstarpēju piekļuvi izveido ar īpašu lēmumu par attiecīgo valsti vai reģionālu valstu grupu. Šādu lēmumu pieņem saskaņā ar procedūru, kas noteikta 16. panta 2. punktā, un tas ir spēkā vismaz vienu gadu.

3. Piedalīties iepirkuma procedūrās un mērķfinansējuma līgumu piešķiršanā saskaņā ar šo regulu var arī starptautiskas organizācijas.

4. Noteikumi 1., 2. un 3. pantā neskar tiesīgu organizāciju dalību dalījumu kategorijās pēc būtības vai pēc to lokalizācijas attiecībā uz veicamo darbību mērķiem.

5. Ekspertu valsts piederībai nav nozīmes. Minētais neskar kvalitatīvas un finansiālas prasības, kas noteiktas Kopienas iepirkuma noteikumos.

6. Ja pasākumus, kas finansēti saskaņā ar šo regulu, īsteno centralizēti un netieši īpašas deleģētas Kopienas organizācijas, starptautiskas vai valsts sektora organizācijas vai organizācijas, kas vadās pēc privātajām tiesībām, taču to uzdevums ir saistīts ar valsts sektoru, saskaņā ar 54. panta 2. punkta c) apakšpunktu Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002, piedalīties vadošās puses publiskā iepirkuma un dotāciju piešķiršanas procedūrās var fiziskas personas, kas ir to valstu pilsoņi, kurām ir pieeja Kopienas līgumiem un dotācijām saskaņā principiem, kas noteikti 1. pantā, un arī jebkuras

citas valsts pilsoņi, kas atbilst vadošās puses noteikumiem un procedūrām, un juridiskas personas, kas izveidotas šajās valstīs.

7. Ja Kopienas palīdzība piešķirta darbībai, kuru īsteno caur kādu starptautisku organizāciju, piedalīties attiecīgajās līguma procedūrās var visas fiziskās un juridiskas personas, kas atbilstoši šim pantam ir uz to tiesīgas, kā arī visas fiziskās un juridiskās personas, kas ir tiesīgas atbilstoši šās organizācijas noteikumiem, rūpīgi jānodrošina, lai visiem palīdzības sniedzējiem tiktu piešķirtas vienlīdzīgas tiesības. Šie paši noteikumi attiecas uz piegādi, materiāliem un ekspertiem.

8. Ja Kopienas finansējums sedz darbību, kura tiek kopfinansēta ar kādu trešo valsti, kurai ir savstarpējā piekļuve, vai reģionālu organizāciju vai dalībvalsti, piedalīties attiecīgajās līguma procedūrās var visas fiziskās un juridiskās personas, kas atbilstoši šim pantam ir uz to tiesīgas, kā arī visas fiziskās un juridiskās personas, kas ir tiesīgas atbilstoši trešās valsts, reģionālu organizāciju vai dalībvalstu noteikumiem. Šie paši noteikumi attiecas uz piegādi, materiāliem un ekspertiem.

9. Visai piegādei un materiāliem, kuri iegādāti saskaņā ar līgumu, kas finansēts saskaņā ar šo regulu, jābūt Kopienas vai tiesīgas valsts izcelsmei, kā noteikts 1. un 2. pantā. Jēdziens „izcelsme" šajā regulā ir definēts atbilstošajos Kopienas tiesību aktos par izcelsmes noteikumiem muitas vajadzībām.

10. Komisija var pietiekami pamatotos gadījumos atļaut piedalīties fiziskām un juridiskām personām no valstīm, kurām ir tradicionāli ekonomiski, tirdzniecības vai ģeogrāfiski sakari ar kaimiņvalstīm, vai no citām trešām valstīm, un iegādāties un izmantot dažādas izcelsmes piegādi un materiālus.

11. Atkāpes var pieļaut, pamatojoties uz produktu un pakalpojumu nepieejamību attiecīgo valstu tirgū, ārkārtējas steidzamības gadījumā vai, ja atbilstības noteikumi padarītu projekta, programmas vai darbības par neiespējamu vai ārkārtīgi to apgrūtinātu.

12. Piedāvājumu iesniedzēji, kam piešķirti līgumi, ievēro starptautiski atzītās darba tiesību pamatnormas, piemēram, *ILO* darba tiesību pamatnormas, konvencijas par apvienošanās brīvību un koplīgumu slēgšanas tiesību atzīšanu, piespiedu un obligātā darba novēršanu, kā arī diskriminācijas novēršanu attiecībā uz nodarbinātību un profesijām un bērnu darbaspēka aizliegšanu.

14. pants
Kopienas finanšu interešu aizsardzība

1. Ikviens līgums vai finansējuma līgums, kas slēgts īstenojot šo regulu, satur noteikumus, kas nodrošina Kopienas finansiālo interešu aizstāvību, īpaši attiecībā uz krāpšanu, korupciju vai citiem pārkāpumiem saskaņā ar Padomes Regulu (EK,

Euratom) Nr. 2988/1995[13], Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 2185/1996[14] un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1073/1999[15].

2. Visos līgumos vai finansēšanas līgumos, kas noslēgti saskaņā ar šo regulu, Komisijai un Revīzijas palātai ir skaidri noteiktas tiesības veikt revīziju, izmantojot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, attiecībā uz visiem līgumslēdzējiem un apakšlīgumu slēdzējiem, kas ir saņēmuši kopienas finansējumu. Tie arī skaidri nosaka tiesības Komisijai veikt pārbaudes un inspekcijas uz vietas, kā noteikts 1996. gada 11. novembra Regulā (EK, Euratom) Nr. 2185/1996.

15. pants
Vērtēšana

1. Komisija pastāvīgi uzrauga un novērtē savas programmas, vērtē šo programmu efektivitāti, lai pārliecinātos, ka tās sasniegušas mērķus un lai varētu formulēt ieteikumus ar nolūku uzlabot turpmākās darbības.

2. Informēšanas nolūkā Komisija nosūta savu novērtējuma ziņojumu 16. panta 1. punktā minētajai komitejai un Parlamentam. Dalībvalstis var lūgt iztirzāt īpašo vērtējumu 16. panta 1. punktā minētajā komitejā. Rezultātus izmanto, izstrādājot programmu un piešķirot resursus.

3. Komisija attiecīgi iesaista visas ieinteresētās personas, kas saskaņā ar šo regulu ir Kopienas palīdzības vērtēšanas posmā. Komisija var veikt vērtējumu kopīgi ar dalībvalstīm, starptautiskām organizācijām un citām organizācijām.

[13] OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.
[14] OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.
[15] OV L 136, 31.5.1999. 1. lpp.

III SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

16. pants
Komiteja

1. Komisijai palīdz Demokrātijas un cilvēktiesību komiteja, turpmāk tekstā „Komiteja”.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Padomes Lēmuma 1999/468/EK[16] 4. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu. Padomes Lēmuma 1999/468/EK 4. panta 3. punktā paredzētais periods ir 30 dienas.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

4. Komitejas sanāksmju protokoli informatīvā nolūkā ir jānosūta Eiropas Parlamentam.

17. pants
Gada pārskats

1. Komisija pārbauda panākto virzību to palīdzības pasākumu īstenošanā, kas ir veikti saskaņā ar šo regulu, un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei gada pārskatu par īstenošanu un rezultātus, kā arī, ja iespējams, arī par palīdzības būtiskākajiem ieguvumiem un ietekmi. Pārskatam ir jābūt neatņemamai Gada pārskata par Eiropas Kopienas attīstības politikas un ārējās palīdzības īstenošanu, kā arī ES gada pārskata par cilvēktiesībām, daļai.

2. Gada pārskatā ir jābūt informācijai attiecībā uz iepriekšējo gadu par finansētajiem pasākumiem, uzraudzības un novērtēšanas uzdevumu rezultātiem, saistītu partneru iesaistīšanos un budžeta saistību un maksājumu īstenošanu, kas ir sadalīta saskaņā ar globāliem, reģionāliem un valsts pasākumiem un palīdzības jomām. Tajā tiks novērtēti palīdzības rezultāti attiecībā uz šīs regulas mērķu ievērošanu.

18. pants
Bāzes finansējums

Bāzes finansējums šīs regulas īstenošanai no 2007. līdz 2013. gadam ir EUR 1 103 702 miljoni. Gada apropriācijas apstiprina budžeta lēmējiestāde, ņemot vērā Finanšu perspektīvu 2007.–2013. gadam.

---

16 OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

19. pants
Pārskatīšana

Līdz 2010. gada 31. decembrim Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz pārskatu, ar ko novērtē šīs regulas īstenošanu pirmajos trijos gados; vajadzības gadījumā ar tiesību akta priekšlikumu, ar ko ievieš nepieciešamās instrumenta modifikācijas.

20. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*

tiesību akta finanšu pārskats

1. PRIEKŠLIKUMA NOSAUKUMS:

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, AR KO IEVIEŠ FINANŠU INSTRUMENTU DEMOKRĀTIJAS UN CILVĒKTIESĪBU VEICINĀŠANAI VISĀ PASAULĒ (EIROPAS DEMOKRĀTIJAS UN CILVĒKTIESĪBU INSTRUMENTS)

2. ABM / ABB SATVARS

Attiecīgā(-s) politikas joma(-s) un saistītā(-s) darbība/darbības: Cilvēktiesības un demokrātija — Eiropas demokrātijas un cilvēktiesību iniciatīva (19.04)

3. BUDŽETA POZĪCIJAS

3.1. Budžeta pozīcijas (darbības pozīcijas un atbilstošās tehniskās un administratīvās palīdzības pozīcijas (ex-BA pozīcijas)), tostarp šādas.

19.01.04.01	Attīstības sadarbības un ekonomiskās sadarbības instruments (ASESI) — administratīvās vadības izdevumi (daļa)
19.01.04.02	Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instruments (EKPI) — administratīvās vadības izdevumi (daļa)
19.01.04.03	Stabilitātes instruments (*IfS*) — administratīvās vadības izdevumi
19.04.01	Eiropas Starpuniversitāšu centrs
19.04.02.01	Cilvēktiesības un demokrātija — Darbības, kas horizontālā un ģeogrāfiskā ziņā pieder Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumenta politiskās darbības jomai
19.04.02.02	Cilvēktiesības un demokrātija — Darbības, kas horizontālā un ģeogrāfiskā ziņā pieder Sadarbības attīstības jomā un ekonomiskās sadarbības instrumenta darbības jomai
19.04.02.03	Cilvēktiesības un demokrātija — Darbības, kas horizontālā un ģeogrāfiskā ziņā pieder Pirmspievienošanās instrumenta darbības jomai
19.04.02.04	Cilvēktiesības un demokrātija — Darbības, kas horizontālā un ģeogrāfiskā ziņā pieder Stabilitātes instrumenta darbības jomai
19.04.03.01	ES vēlēšanu un novērošanas misijas — Darbības, kas horizontālā un ģeogrāfiskā ziņā pieder Eiropas Kaimiņattiecību instrumenta darbības jomai
19.04.03.02	ES vēlēšanu un novērošanas misijas — Darbības, kas horizontālā un ģeogrāfiskā ziņā pieder Sadarbības attīstības jomā un ekonomiskās

sadarbības instrumenta darbības jomai

19.04.04 Sagatavošanās darbi, lai izveidotu konfliktu novēršanas tīklu

19.04.05 Iepriekšējās sadarbības pabeigšana

Jāatzīmē, ka regulas, ar ko ievieš finanšu instrumentu demokrātijas un cilvēktiesību atbalstam visā pasaulē, priekšlikuma pieņemšanai būs nepieciešami 19.04. budžeta nodaļas struktūras grozījumi.

3.2.
Darbības un finansiālās ietekmes ilgums:

2007. – 2013. gads

3.3. Budžeta informācija:

Budžeta pozīcija	**Izdevumu veids**		**Jauns**	**EBTA iemaksas**	**Kandidātvalstu iemaksas**	**Finanšu perspektīvas pozīcija**
19.04	Neobl.	DA[1]/NA[2]	JĀ	NĒ	NĒ	**Nr. 4**

4. RESURSU KOPSAVILKUMS

4.1. Finanšu resursi

4.1.1. Saistību apropriāciju (SA) un maksājumu apropriāciju (MA) kopsavilkums

miljoni EUR (līdz 3. zīmei aiz komata)

Izdevumu veids	Iedaļa Nr.		n gads	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 un turpmāk	Kopā
Darbības izdevumi[3]									
Saistību apropriācijas (SA)	8.1.	A	130,673	136,963	141,764	145,825	151,873	320,533	1.027,631
Maksājumu apropriācijas (MA)		B	64,422	101,890	129,824	142,211	150,358	438,926	1027,631
Administratīvie izdevumi, kas ietverti pamatsummā[4]									

[1] Diferencētās apropriācijas
[2] Nediferencētās apropriācijas, turpmāk tekstā — NA.
[3] Izdevumi, ko neietver attiecīgās xxx sadaļas xx 01. nodaļa.
[4] Izdevumi xx sadaļas xx 01 04 pozīcijā.

Tehniskā un administratīvā palīdzība (NA)	8.2.4.	C	9,406	10,248	10,599	10,712	11,240	23,866	76,071

PAMATSUMMAS KOPAPJOMS

Saistību apropriācijas (SA)		a+c	**140,079**	**147,211**	**152,363**	**156,537**	**163,113**	**344,399**	**1.103,702**
Maksājumu apropriācijas		b+c	73,828	112,138	140,423	159,923	161,598	462,792	1103,702

4.1.2. Saderība ar finanšu plānošanu

☑ Priekšlikums ir saderīgs ar pastāvošo finanšu plānojumu.

☐ Priekšlikums saistīts ar attiecīgās finanšu perspektīvas pozīcijas pārplānošanu.

☐ Priekšlikumam var būt nepieciešams piemērot Iestāžu nolīguma noteikumus[5] (par elastības instrumentu vai finanšu perspektīvas pārskatīšanu).

4.1.3. Fianansiālā ietekme uz ieņēmumiem

☑ Priekšlikums finansiāli neietekmē ieņēmumus

☐ Priekšlikumam ir finansiāla ietekme uz ieņēmumiem, un tā ir šāda:

5. RAKSTUROJUMS UN MĒRĶI

5.1. Pievienotā vērtība, ko rada Kopienas iesaistīšanās, un priekšlikuma saskanība ar citiem finanšu instrumentiem, iespējamā sinerģija

Pamatojums atsevišķas tematiskās programmas demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanai visā pasaulē izstrādei, kas kopīga visiem četriem jaunajiem instrumentiem, ir tas, ka demokrātijas un cilvēktiesību veicināšana ir minēta visu trīs ģeogrāfisko instrumentu (EKPI, ASESI un *IPA*), kā arī Stabilitātes instrumenta ierosinātajos mērķos un atbilstīgajos pasākumos. Saistībā ar ģeogrāfiskajām programmām būs iespēja veikt konkrētas darbības. Tomēr demokrātija un cilvēktiesības ir galvenokārt vispasaules nozīmes jautājums. Tādēļ ir nepieciešamas ES spējas formulēt un atbalstīt īpašus mērķus un pasākumus starptautiskā mērogā, kuri nav savstarpēji ģeogrāfiski saistīti un neattiecas uz krīzēm. Turklāt ir nepieciešama starptautiska pieeja globālām kampaņām attiecībā uz cilvēktiesībām un demokrātiju, un tajās var tikt ietverti gan ES, gan vairākās partnervalstīs veiktie pasākumi. Tādiem pasākumiem kā ES vēlēšanu novērošana ir vajadzīga atsevišķa tematiskā programma, lai nodrošinātu politikas saskaņotību, vienotu vadības sistēmu un kopējus darbības standartus.

[5] Sk. Starpiestāžu līguma 19. un 24. punktu.

5.2. Priekšlikuma mērķi, vēlamie rezultāti un attiecīgie rādītāji uz darbības jomām balstītas vadības satvara kontekstā

Vispārīgais mērķis būs veicināt demokrātijas attīstību un konsolidāciju, konfliktu novēršanu un cilvēktiesību ievērošanu saskaņā ar ES politiku un pamatnostādnēm, kā arī ciešā sadarbībā ar pilsonisko sabiedrību.

Galvenās darbības jomas būs šādas:

- veicināt cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu tur, kur tās visvairāk apdraudētas, jo īpaši vārda un biedrošanās brīvību, un aizsargāt cilvēktiesību aizstāvjus, jo tie ir priekšnoteikumi pilsoniskas sabiedrības darbībai un demokrātijas pilnveidei; sniegt atbalstu apspiešanas upuriem, jo īpaši spīdzināšanas un ļaunprātīgas apiešanās upuru rehabilitācijai;

- stiprināt pilsoniskās sabiedrības lomu cilvēktiesību, demokrātisku reformu un konfliktu novēršanas veicināšanā, tostarp atbalstu politiskās līdzdalības un pārstāvības veicināšanā un pilsoniskās sabiedrības dialoga attīstīšanā sabiedrībās, kur vērojama šķelšanās;

- vecināt mazāk pārstāvētām grupām iegūt izteikšanās iespējas un piedalīties pilsoniskās sabiedrības un politiskajā sistēmā, apkarojot visus diskriminācijas veidus uz jebkura pamata un atbalstot minoritāšu un pamatiedzīvotāju tiesības;

- stiprināt sieviešu un bērnu tiesības kā īpašu mērķi un arī visās darbībās izvirzīt kā prioritāti bērnu tiesības un dzimumu līdztiesību;

- stiprināt starptautisko pamatu cilvēktiesību un tiesiskuma aizsardzībai un demokrātijas atbalstam, jo īpaši starptautiskos krimināls tiesvedības mehānismus un būtiskos likumīgos instrumentus;

- vairot uzticēšanos demokrātiskiem vēlēšanu procesiem, tālāk attīstot ES vēlēšanu novērošanu un atbalstot novērošanas spēju reģionālā un valsts mērogā.

Programma:

- tās darbības joma attieksies uz visu pasauli, atbalstot darbības starptautiskā, reģionālā un vietējā mērogā, tostarp ES valstīs, kur tā var atbalstīt darbības, kas tieši saistītas ar cilvēktiesību pārkāpumiem trešās valstīs; veicinās integrētu pieeju demokrātijas veidošanai un cilvēktiesību aizsardzībai un nodrošinās dzimumu un konfliktu jutīgumu;

- galvenokārt attieksies uz pilsonisko sabiedrību un tiks īstenota sadarbībā ar to, atbalstot pilsonisko sabiedrību centienos kļūt par patiesu spēku dialoga un reformu īstenošanai;

- sniegs finansiālo un tehnisko palīdzību tādiem pasākumiem, kurus nav iespējams īstenot, tos atbilstoši vai efektīvi integrējot citās ES programmās; tās var arī iekļaut sadarbību ar starptautiskām un reģionālām organizācijām ar īpašām zināšanām cilvēktiesību un demokrātijas jomā.

5.3. Īstenošanas metode (orientējoši)

Centralizēta vadība

☑ tieši veic Komisija

☐ netieši, deleģējot vadību:

☐ izpildaģentūrām

☐ Kopienu izveidotām organizācijām, kas minētas Finanšu regulas 185. pantā,

☑ publiskā sektora organizācijām/organizācijām, kas darbojas sabiedrības interesēs.

☐ ***Dalīta vai decentralizēta vadība***

☐ ar dalībvalstīm

☐ ar trešām valstīm

☑ ***Vadība kopā ar starptautiskām organizācijām (lūdzu, precizēt)***

Ierosinātās regulas 10. panta 2. punkts

6. UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

6.1. Uzraudzības sistēma

Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību iniciatīvas (*EIDHR*) sniegtās palīdzības uzraudzība un novērtēšana iepriekš notika četros līmeņos. Pirmkārt, EK projekta vadītājs seko līdzi visiem projektiem un, ja ir iespējams, apmeklē projektu tā īstenošanas laikā, kā arī veic galīgo novērtējumu pēc projekta beigšanas. Otrkārt, *EIDHR* projekti ir iekļauti uz rezultātiem balstītā uzraudzības sistēmā (*ROM*), ar kuras palīdzību neatkarīgie konsultanti veic papildu uzraudzību. Treškārt, katru gadu tiek veikti īpašie *EIDHR* novērtējumi, aptverot projektus konkrēta *EIDHR* mērķa jomā. Visbeidzot *EIDHR* projekti ir iekļauti plašākos novērtējumos, ko veic *RELEX* struktūras novērtējuma struktūrvienība, aptverot gan specifisku ģeogrāfisko zonu, gan arī nozari. Šī uzraudzības un novērtēšanas sistēma tiks turpināta saskaņā ar ierosināto regulu attiecībā uz Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu.

6.2. Vērtēšana

Divi *EIDHR* specifiski novērtējumi tika veikti 2005. gadā. Vispārējas ietekmes pētījums attiecībā uz 48 pabeigtu *EIDHR* projektu izlasi. Pēc dažādu novērtēšanas kritēriju, tai skaitā nozīmīguma un īstenošanas aspektu, rezultātu apkopošanas pētījumā atklājās, ka 70 % individuālo projektu ir izcils vai labs novērtējums. Tomēr pētījums rosina uz domām, ka daudzām organizācijām, kas īsteno projektus, ir ierobežota izpratne par *EIDHR* kā vispasaules programmu. Turklāt saņēmējiem un mērķgrupām ir jābūt vairāk iesaistītām projektu pieteikumu vajadzību novērtējumā

un formulējumā, kā arī turpmākajā darbā un novērtējumā. Iespējamās saites un sinerģija ar pārējām EK finansētām darbībām vai darbībām, ko nefinansē EK, saistītās jomās nav pietiekami izpētītas. Vispārēji EK nav uzskatāms par viselastīgāko devēju, kaut gan, ja reiz finansējums ir saņemts, saņēmējorganizācijām pastāv daudzas priekšrocības. ES tiek uzskatīts par nozīmīgāko dalībnieku demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanas jomā pasaulē, un ES finansējums parasti ir nozīmīgs un politiski atbalsta organizācijas.

Cits novērtējums, kas tika veikts pabeigtiem projektiem cīņas ar rasismu un ksenofobiju, kā arī minoritāšu tiesību veicināšanas jomā, uzrādīja, ka *EIDHR* finansējums šai jomā sasniedza vismazāk aizsargātās kopienas visproblemātiskākajās vidēs pasaulē. Kaut gan pētījums neaptvēra nefinansētos projektus, ir skaidrs, ka ir uzsāktas nozīmīgas iniciatīvas, sākot jau ar tām, kas lietderīgi tērēja Eiropas līdzekļus, sniedzot pakalpojumus uz noteiktu laiku, lai samazinātu rasisma un ksenofobijas ietekmi, līdz pat tām, kuras bija ievērojamas, tika veiktas vissarežģītākajos apstākļos un pat ar mūsdienīgāko programmu izstrādi, kas bija iespējami ilgtspējīga ar vietējo līdzatbildību. *EIDHR* fondi ir snieguši NVO stratēģisko brīvību inovatīvu nozīmīgu projektu īstenošanai, kas nebūtu iespējams bez ES palīdzības un kas varētu kļūt par modeļiem tās centrālās valdības un pašvaldības nākotnes praksei starptautiskā un vietējā mērogā, kura galvenokārt uzņemas ilgtermiņa atbildību par saviem cilvēkiem. Turklāt NVO varēja sagatavot ceļu projektiem un apstrīdēt politikas ar savu piedalošos metodoloģiju un cilvēktiesību principiem, pievienojot reālu vērtību un atbalstot uzticību etnisko grupu pārstāvjos, kur birokrātijai var arī neuzticēties, un pretēji — ja valdības var būt saistītas un nevar riskēt saistībā ar nepopulāriem minoritāšu tiesību jautājumiem. Ar *EIDHR* ES var praksē parādīt cilvēktiesību un etniskās sadarbības principus, kurus tas aizstāv, vienlaicīgi parādot savas saistības pret pilsonisko sabiedrību, un atbalstīt dažādās pieejas pamattiesību aizstāvībai.

Turklāt tika iesniegts īpašs pētījums „*EIDHR* ietekmes rādītāju izveide". Tajā ir iekļauti ierosinātie ietekmes rādītāji programmas un projekta līmenī, kā arī metodisks līdzeklis *EIDHR* partneriem par to, kā izveidot labus rādītājus projektiem. Šis metodiskais līdzeklis ir pieejams tikai *EIDHR* tīmekļa vietnē. Šī pētījuma rezultāti kalpoja par pamatu ierosinātajiem projektu ietekmes rādītājiem, kas ir iekļauti *EIDHR* 2005.–2006. gada projektu konkursos, lai izvēlētos projektus vispasaules kampaņās.

2006. gadā saņēma divus novērtējuma ziņojumus, kas aptver EK apmācību projektu par krīžu vadības civilpersonu aspektiem un Andu Cilvēktiesību programmu. Gada laikā tiek paredzēts veikt vēl divus *EIDHR* specifiskus novērtējumus.

Pamatojoties uz ierosinātās regulas 15. pantu, Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumenta nodrošinātās palīdzības uzraudzība un novērtēšana turpināsies tāpat kā iepriekšējos gados.

6.3. Termiņa vidusposma pārskats

Ierosinātās regulas 19. pantā ir paredzēts regulas īstenošanas termiņa vidusposma pārskats. Līdz 2010. gada 31. decembrim Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomes pārskatu, ar ko novērtē regulā paredzētās palīdzības īstenošanu pirmajos

trīs gados (2007.–2009. gads). Ja vajadzīgs, Komisija var ierosināt nepieciešamos instrumenta grozījumus.

7. KRĀPŠANAS APKAROŠANAS PASĀKUMI

Atsauce ir uz ierosinātās regulas 14. panta noteikumu.

8. ZIŅAS PAR RESURSIEM

8.1. Ietekme uz cilvēkresursiem

Cilvēkresursi, kas ir nepieciešami palīdzības vadībai, tiek novērtēti kā 4,8 personāla vienības (ietver visas personāla kategorijas) uz EUR 10 miljoniem gada laikā pārvaldītās saistību apropriācijās. Tas visa perioda laikā radītu kopēju kāpumu 775 *FTE* (pilnslodzes ekvivalents) apmērā šādiem četriem ārējās palīdzības instrumentiem — ASESI, EKPI, Stabilitātes instrumentam un Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentam (*EIDHR*) — papildus jau pastāvošajam personālam no 2006. gada 1. aprīļa. Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentam nepieciešamie resursi aptvers visas darbības, kas iekļautas regulā. 2007. gadam nepieciešamie resursi atbilst provizoriskajam 2007. gada budžeta projektam.

8.2. Cilvēkresursu kopējā finansiālā ietekme

Papildu cilvēkresursi, kas ir nepieciešami darbības vadībai, salīdzinot ar stāvokli līdz 2006. gada 1. aprīlim, tiks finansēti no apropriācijām administratīvajiem palīdzības izdevumiem (līgumdarbinieki un vietējie darbinieki). Tie papildinās citus cilvēkresursus, kas ir iesaistīti vadībā pārvaldēs un delegācijās (pārstāvji, pagaidu darbinieki un citi).

Tāme ir ņemta vērā 4.1.1. punktā.

8.3 Pārējie administratīvie izdevumi, kas ietverti pamatsummā (administratīvās vadības izdevumi)

Cilvēkresursu un administratīvo resursu vajadzības sedz ar piešķīrumu vadošajam ĢD saskaņā ar ikgadējo resursu sadalījuma procedūru.